LUONTO JA YMPÄRISTÖ

Pannan alla niskassa oli ihoa jäljellä, muualla panta oli syöpynyt lihaan ja sidekudokseen. **KUNNANELÄINLÄÄKÄRI PEKKA SNELLMAN-JUNNA, POHJOISEN KESKI-SUOMEN YMPÄRISTÖTOIMI**

Eläinlääkäri kieltäisi karhujen pannoitukset

Kyyjärvellä ammutun pantakarhun tutkinut eläinlääkäri aikoo esittää maa- ja metsätalousministeriölle, että pannoitukset kielletään. Vuonna 2011 merkityn karhun panta oli syöpynyt syvälle eläimen kaulaan.

Pohjoisen Keski-Suomen ympäristötoimen kunnaneläinlääkäri **Pekka Snellman-Junna** kieltäisi karhujen pannoitukset, jos hänellä olisi toimivalta asiaan. Sen verran kamalaa jälkeä oli lähetinpanta tehnyt Kyyjärvellä maanantaina kaadetun karhun kaulaan.

”Pannan alla niskassa oli ihoa jäljellä, muualla panta oli syöpynyt lihaan ja sidekudokseen”, Snellman-Junna kuvailee.

Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen (rktl) mukaan uroskarhu oli pannoitettu Keuruulla vuonna 2011. Silloin se oli kaksivuotias ja painoi 55 kiloa.

Kaadetun karhun painoksi metsästäjät punnitsivat 149 kiloa. Etutassun leveys oli 14 senttiä.

Rktl on asentanut seurantapannat 135 karhulle vuosina 1998–2013. Kyyjärven kaltaista hiertymävammaa ei laitoksen tietoon ole aiemmin tullut.

”Asianosainen ei toimita eteenpäin itselle kielteisiä asioita”, eläinsuojeluvalvontaa pitkään tehnyt eläinlääkäri sanoo.

Snellman-Junnan mukaan pantojen vaikutuksista saa niukasti tietoja. Suurpetojen kaatomäärä on muutoinkin vähäinen, lisäksi suositellaan, ettei pantakarhuja ammuttaisi.

Snellman-Junna lähettää tekemänsä eläinsuojelutarkastuspöytäkirjan Saarijärven poliisin lisäksi ainakin kahteen aluehallintovirastoon, rktl:lle, maa- ja metsätalousministeriöön sekä eläinsuojelulautakunnalle.

Panta ei pudonnut

Nykyisissä seurantapannoissa on ajastettu pudotusmekanismi, rktl tiedottaa. Kyyjärven karhun pannan mekanismi ei toiminut.

Saksassa valmistettu panta ei toiminut muutoinkaan, se lähetti sijaintitietoja vain toukokuusta syksyyn. Normaalisti pannan pitäisi toimia ainakin vuoden ajan.

Panta ei myöskään ollut uusinta mallia, jossa muoviosien välissä on pala puuvillaa. Kangas hapertuu vuodessa–parissa ja panta katkeaa siltä kohtaa.

Rktl:n ylijohtajan **Eero Helteen** mielestä tapaus on harmillinen ja harvinainen. Karhujen pannoitus on Helteen mukaan loppumassa tai ainakin vähenemässä ratkaisevasti. Susien pannoituksia jatketaan yhteiskunnan kysynnän takia.

Tutkimusohjelmista sovitaan Helteen mukaan viime kädessä maa- ja metsätalousministeriön kanssa.

Suurpetotutkimuksen osuus on 1–1,5 miljoonaa rktl:n noin 24 miljoonan euron budjetista.

”Villin eläimen nukuttamisessa on haaverin mahdollisuus, nyt petti tekniikka”, Helle sanoo.

Laitos aikoo selvittää pannan valmistajan kanssa, mikä meni pieleen ja onko muissa maissa sattunut vastaavaa.

Helteen mukaan suden tai ilveksen pannoituksessa ei vastaavaa ongelmaa ole. Nuorilla susilla ja ilveksillä kaula on lähes yhtä vahva kuin aikuisilla.

Ei uutta pyyntilupaa

Kuristavan kaulapannan vaivaaman karhun liha oli ihmisravinnoksi kelpaamatonta. Jos kyseessä olisi ollut luvanvarainen hirvieläin, luvansaaja olisi saanut uuden pyyntiluvan.

”Karhun kohdalla näin ei ole”, Keski-Suomen riistapäällikkö **Jukka Purhonen** sanoo.

Vuosittain Suomessa menee monttuun muutama trikiinin saastuttama karhunruho. Niidenkään tilalle uutta poikkeuslupaa ei voida antaa.

Kyyjärven karhun panta ei ole ainoa Keski-Suomen poliisin tutkima rktl:n toimi. Tutkimusmestari **Seppo Ronkainen** ilmoitti eläinlääkärille Saarijärven Pylkönmäellä olevasta hevoshaaskasta viime perjantaina 16. elokuuta. Karhujen pannoituspaikalle oli ilmoituksen mukaan viety hevosen osia 1.5. ja 31.7. välisenä aikana.

Eläinlääkäri **Matti Ikkalan** mukaan ilmoitus olisi pitänyt tehdä etukäteen.

”Rktl joutuu tulevaisuudessa olemaan julkisempi laitos, nyt suurpetotutkimusta tehdään melkeinpä salaa”, Ikkala sanoo.

Karhu kävi laitumella olleen hevosen kimppuun viime viikon perjantaina kohtalaisen lähellä hevoshaaskaa.

REIJO VESTERINEN

JERE MALINEN

Rktl:n tutkimuspanta aiheutti pahat vammat uroskarhun kaulaan. Poliisi tutkii tapausta epäiltynä eläinsuojelurikoksena.

Kyyjärvellä maanantaina kaadettu karhu nyljettiin, vaikka liha ei kelpaa ihmisravinnoksi. Nylkemässä etualalla Tero Värikoski (vas.), Tero Lahtinen ja Mauno Kangasniemi.

Ministeri Koskinen: Panta ei vahingoita suurpetoa

Seurantapanta ei vahingoita suurpetoa, maa- ja metsätalousministeri **Jari Koskinen** (kok.) vastasi helmikuussa kuuden kansanedustajan tekemään kyselyyn.

Koskisen mukaan panta ”voi aiheuttaa karvan kulumista, mutta ei muutoin vahingoita eläintä”.

Vastaushetkeen mennessä riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos (rktl) oli vuosina 1998–2012 pannoittanut 131 karhua, 142 sutta, 63 ilvestä ja seitsemän ahmaa.

Ministerin mukaan lähettimet ovat samaa mallia, joita käytetään laajoissa tutkimushankkeissa muissa Pohjoismaissa. Edestä katsoen poikkileikkaukseltaan pyöreissä pannoissa on automaattinen pudotusmekanismi.

Rktl:n ministerille antamien tietojen mukaan seurantalaitteet eivät ole aiheuttaneet minkäänlaista lajille epätyypillistä käyttäytymistä.

Kuuden kansanedustajan käsityksen mukaan villin eläimen kaulaan laitettu panta aiheuttaa kantajalleen haittaa.

Jos panta hankaa eläimen ihon rikki, haava ja iho saattavat tulehtua.

Tulehduksen vaivaama eläin saattaa hakeutua etsimään ravintoa ihmisasutuksen läheltä ja käyttäytyä arvaamattomasti. Pahimmassa tapauksessa tulehdus saattaa tappaa eläimen, kyselyn tehneet kansanedustajat toteavat.

Suurpetojen pannoituksesta halusivat tietää perussuomalaiset **Reijo Hongisto**, **Pentti Oinonen**, **Pirkko Mattila** ja **Lauri Heikkilä** sekä keskustan kansanedustajat **Anne Kalmari** ja **Timo V. Korhonen**.

REIJO VESTERINEN

Rktl keskeyttää karhujen pannoitukset

Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos (rktl) on saanut maa- ja metsätalousministeriöltä määräyksen keskeyttää nuorten karhujen pannoitukset. Kuluvan pyyntikauden alussa on ammuttu jo kaksi karhua, joiden kaulaa panta on kalvanut pahasti.

Maanantaina Kyyjärvellä kaadettiin uroskarhu, jonka kaulaan panta oli tehnyt niin pahat vammat, että asiasta on tehty rikosilmoitus. Karhun lihat todettiin ihmisravinnoksi kelpaamattomaksi.

Torstaina ilmeni Kuhmossa vastaavanlainen tapaus, kun ammutun uroskarhun kaulasta löytyi pannan aiheuttamia hiertymiä.

> Kuluvan pyyntikauden alussa on ammuttu jo kaksi karhua, joiden kaulaa panta on kalvanut pahasti.

Maa- ja metsätalousministeriö tiedotti eilen iltapäivällä, että rktl keskeyttää nuorten karhujen pannoitukset.

Rktl selvittää pantojen käyttöön liittyvät ongelmat ja pyrkii löytämään pehmeämpiä seurantakeinoja karhujen liikkuvuustutkimukseen.

REIJO VESTERINEN

Viisi pantasutta saanut pentuja

Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen (Rktl) pannoittamista susista ainakin viidellä on tämänvuotiset pennut.

Pantasusien pentueista kolme syntyi Kuhmossa, yksi Keuruulla ja yksi Pyhännällä. Keuruun pantasudella on tiettävästi yhdeksän pentua.

Pannoittamattomille susipareille on syntynyt pentuja ainakin Köyliössä ja Lieksassa.

Rktl on asettanut lähetinpannat 140 sudelle vuosina 1998–2013. Eniten pannoituksia on tehty Kuhmossa, jossa elää yli kolmannes pantasusista.

Sotkamossa, Nurmeksessa ja Rautavaaralla on kussakin noin kymmenesosa Suomen pantasusista.

Viime talvena pannoitettiin 17 sutta maaliskuun 5. ja huhtikuun 3. päivän välisenä aikana. Pannoitetuista susista 12 oli lisääntymisikäisiä, loput nuoria. Neljä sutta oli pannoitettu jo aiemmin.

Pantasusien paikannukset ovat rktl:n mielestä keskeinen aineisto susikannan seurannassa, saalistustutkimuksessa ja selvitettäessä susien liikkumista esimerkiksi ihmisasutuksen tuntumassa.

Netti korvaa susipuhelimen

Myös palveleva susipuhelin, josta metsästäjät voivat jahtikauden aikana tiedustella pantasusien ylimalkaisia olinpaikkoja, perustuu pantasusien paikannuksiin.

Viime syksynä susipuhelimeen tuli neljässä kuukaudessa 5 491 soittoa.

Tulevalla metsästyskaudella rktl pyrkii näyttämään pantasusien sijainnit internetin välityksellä 10x10 kilometrin ruuduissa.

Tutkija **Samuli Heikkisen** mukaan palvelussa pitäisi näkyä noin 18 pantasutta. Palvelu avautunee syyskuun puolivälissä ja sitä jatketaan kevättalvella niin kauan kuin koirilla tapahtuva metsästys on luvallista.

REIJO VESTERINEN

Ruunaan retkeilyalueesta voi antaa palautetta kännykällä

Ruunaan retkeilyalueella liikkuville julkaistiin keskiviikkona ilmainen mobiilisovellus Tienoo. Sovelluksella retkeilijä saa alueen tiedot matkapuhelimeensa. Hän voi antaa palautetta ja kertoa esimerkiksi hyvistä reiteistä tai metsistä.

Tienoo on osallistavan suunnittelun mobiilisovellus. Tarkoituksena ei ole ainoastaan kerätä aineistoa metsäsuunnittelua varten, vaan parantaa kävijöiden viihtyvyyttä testialueella.

Tulevaisuudessa sovelluksen kautta tullutta palautetta käytetään metsien suunnittelussa Ruunaan retkeilyalueella.

Metsähallitus on kehittänyt Tienoo-sovelluksen yhdessä Helsingin yliopiston ja Simosol Oy:n kanssa. Testialueeksi valikoitui Pohjois-Karjalassa Lieksassa sijaitseva Ruunaan retkeilyalue. Tämä alue valittiin korkeiden ja jatkuvasti kasvavien kävijämäärien perusteella.

> Palautetta käytetään metsien suunnittelussa Ruunaan alueella.

Sovelluksessa on neljä pääelementtiä: interaktiivinen kartta, info-osio, palauteominaisuus ja interaktiivinen aarteenetsintäpeli.

Aarteenetsintäpelissä kävijät ohjataan sovelluksessa olevan kartan avulla ennalta valittuihin paikkoihin. Merkityillä paikoilla aarteenetsijät vastaavat kysymyksiin, jotka liittyvät ympäröivään maisemaan, metsiin tai rakenteisiin. Peli soveltuu uudenajan oppimateriaaliksi kouluille sekä muille ryhmille.

Kartassa ovat muun muassa metsästys sekä kalastusalueet.

MT

Sinilevän määrä on tavanomainen

Sinilevähavainnot ovat lisääntyneet viikon aikana sekä merialueilla että järvissä. Havaintojen määrä on tavanomainen ajankohtaan nähden, kertoo Suomen ympäristökeskus leväkatsauksessaan.

Lisääntyminen johtuu todennäköisesti tyynestä säästä. Tuulettomalla säällä sinilevät voivat kohota veden pintakerroksiin.

Sinilevää on havaittu Turun rannikko- ja saaristoalueen sekä itäisen Suomenlahden rannikon ja ulkomeren havaintopaikoilla. Naantalin rannikkoalueen havaintopaikalla on ollut runsaasti sinilevää.

Myös Helsingin rannikkoalueella ja Selkämeren eteläosassa on nähty sinilevää.

Leväkukintojen kehittymiselle on edelleen riski Suomenlahden rannikolla. Meriveden pintalämpötila vaihtelee Suomenlahden 16 asteesta sisälahtien 20 asteeseen.

Järvien havaintopaikoista kahdellatoista on havaittu runsas sinileväkukinta ja kahdella erittäin runsas. Järvivesien pintalämpötilat viilenevät hitaasti.

Ne ovat nyt Etelä- ja Keski-Suomessa 16-18 asteen välillä ja pohjoisessa 11 ja 17 asteen välillä.

MT

Levätilanne 22.8.

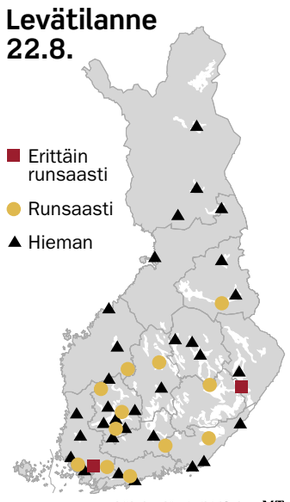

Lähde: Järviwiki/Syke MT